

BULETINUL

Onor. Biblioteca Universitară
Cluj
Piata Sf. GheorgheTrecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția I, sub Nr. 1—1945.„Rugați-vă și pentru
noi, ca Dumnezeu să ne
deschiză nouă ușa cu-
vântului, să vestim taina
lui Hristos“.

Coloseni 4. 3.

Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Apare sub conducerea unui comitet

Redacția și Administrația :
Cluj, Piața Mallnovski Nr. 18.

„Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi...“

Rugăciunea, această vorbire tainică a omului cu Dumnezeu, această scară pe care omul se urcă la cer, nicidecum n'a atins accente de mai deplină sinceritate, de mai adâncă pietate, de mai aleasă simplitate și de mai deplină recunoaștere a dependenței omului de Dumnezeu, ca în rugăciunea domnească. Comorile de simțiri și învățături cu adevărat creștine ce se desprind din această rugăciune sunt nesfârșite iar darurile divine pe care creștinul le cere dela Dumnezeu ca să le reverse asupra sa, exprimă în mod deplin atât nevoile lui trupești, cât și cele sufletești. În această rugăciune — pe care Mântuitorul ne-a dat-o drept cel mai tipic exemplu — omul se regăsește pe sine, se smerește după cum se cuvine și își pune întreaga sa viață sub scutul harului divin, recunoscând veșnicul adevăr al Sf. Scripturii: „Cine e Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru“ iar în ceea ce-l privește pe el, omul exclamă: „Iar eu sărac și neputincios sunt“...

Continuând explicarea rugăciunii domnești, ne luăm îngăduința ca să meditim mai adânc asupra sensului unuia dintre cererile pe care le cuprinde această rugăciune și anume: „Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi...“

Filosoful Pascal într'una din cugețările sale spunea că nicio ființă pământească nu-i atât de măreață și de inzestrată ca omul, după cum nicio altă ființă nu-i atât de neputincioasă și josnică precum este el. Și într'adevăr, dacă ne gândim la demnitatea și coroana pe care a primit-o omul din partea Creatorului său, este de netăgăduț că această demnitate — de a fi stăpân al întregii creaturi — este legată de firea lui de ființă cugetătoare în care se oglindește chipul lui Dumnezeu, după cuvintele Scripturii: „Să facem om după chipul și asemănarea noastră“ (Gen. 1, 26). Dar cugetând deopotrivă și la slăbiciunile ființei omenești, constatăm cu durere că nicio altă ființă nu-i capabilă de atâta decădere și josnicie ca omul, fiindcă nicio altă ființă nu-i plină de atâtea contradicții ca el și nu-și poate întina ca el, în noroiul patimilor, atât sufletul cât și trupul...

Dar din orice perspectivă ar fi judecat omul și oricare ar fi valoarea ce i s'ar acorda, adevărul de temelie al concepției creștine, adevăr ce trebuie să intre în crezul oricărui creștin, este că omul există și trăiește numai din voia și darul lui Dumnezeu. Și tot ceea ce poate constitui mărirea lui ca ființă este numai un dar al lui Dumnezeu, după cuvintele, Sf. Apostol Pavel: „Nu că suntem vrednici să cugetăm

în noi înșine ceva dela noi, ci vrednicia noastră vine dela Dumnezeu“ (II Cor. 3, 5). De aceea creștinul adevărat se străduiește să trăiască după voia lui Dumnezeu și-l cere neincetat ajutor, ca să poată umbla în căile lui. „Mila Ta, Doamne, mă va întâmpina în toate zilele vieții mele“ zice psalmistul, carele văzând prăpastia adâncă pe care o sapă păcatul între om și Dumnezeu și neputința omului de a se ridica singur, pune în gura Cerescului Părinte cuvintele: „Cine este omul ca să-mi aduc aminte de el, sau fiul omului ca să-l cercetez pe el“ (Ps. 8, 25). În lumina învățăturii creștine, viața omului se poate desfășura în mod normal numai sub influența harului divin și orice negare a acestui adevăr poate fi făcută numai de către cei cărora li se potrivește cuvântul Scripturii: „Zis-a cel nebun întru inima sa, nu este Dumnezeu.“

Mântuitorul nostru Iisus Hristos prin care harul divin a prinosit peste omenirea căzută în păcat, a arătat pentru toate timpurile adevăratul raport dintre om și Dumnezeu, iar prin jertfa Sa a restabilit pe omul căzut în demnitatea dată lui de către Părintele Cereșc prin actul creației. El a arătat lumii adevărul de temelie că omul depinde de Dumnezeu Mântuitorul a spus: Omul este creat să laude pe Dumnezeu, să-L preamărească, să-L cinstească, să-I servească și prin aceasta să-și câștige propria sa fericire. Omul este creat cu destinația de a ajunge în comunie cu Dumnezeu, ridicându-se la aceasta — cu ajutorul harului divin — prin viața și faptele sale. Căci stă în firea omului de a năzu să se ridice din această lume a păcatului, a imperfecțiunii și a suferinței, spre lumea desăvârșirii și a fericirii.

Iată de ce, cuvintele scrise acum vreo 20 de ani de către un învățat teolog, își vor avea totdeauna o deplină actualitate: ... „Dorul după fericire și libertate e tot așa de vechiu, ca și viața oamenilor pe pământ. Multe drumuri au fost străbătute în decursul istoriei omenirii. Cu siguranță unii au mers spre îndeplinirea scopului unic. Dar scopul ultim, cel mai înalt, cel mai mareț, scop la îndeplinirea căruia contribuie întreaga omenire, nu este încă îndeplinit. El licărește doar în depărtări adânci. Cine poate ști când va fi îndeplinit complet? Până când pământul va deveni paradis, până atunci omul trebuie să caute a-și găsi calea care să-l satisfacă, calea care să-i întărească încredința și să-i dea posibilitatea să fie mulțumit cu viața sa și să poată privi liniștit viitorul... El va

trebui să caute această cale. Aceasta rezultă împede din faptul că stă în firea omului a nu-și găsi liniștea, până nu-și află drumul“. (II Duhm, Der Weg des modernen Menschen zu Gott. München 1931, p. 11)

Dar existența omului ca ființă corporală și spirituală în același timp, presupune pentru menținerea vieții anumite condiții atât de ordin material, cât și spiritual. Aceste condiții au fost date în toată deplinătatea lor încă celei dintâi perechi de oameni, protopărinților noștri, grădina Edenului reprezentând perfecțiunea acestora; Dumnezeu i-a dat omului tot ceea ce-i putea face viața plăcută și ușoară sub toate aspectele, dar nu l-a dispensat de datoria de a munci, fiindcă în Gen. cap. 2 v. 15. se spune că Dumnezeu a așezat pe om în grădina Edenului ca să o lucreze și să o păzească. Dar păcatul în care au căzut protopărinții noștri le-a adus acestora nu numai izgonirea din Raiu, ci și grele condiții de viață, fiindcă „întru sudoarea frunții tale îți vei câștiga pâinea“ suna aspru sentința dumnezească.

Pâinea reprezintă în general hrana trupească a oamenilor, prin ea se poate înțelege tot ceea ce îi este omului necesar ca hrană, după cum câștigarea ei întru sudoare arată munca și truda — deci greutatea — de care este legată câștigarea ei. Dar pâine în înțelesul propriu însemnează o hrană specifică a omului, pregătită printr'o muncă deosebită și tocmai de aceea ea se aduce ca prinos de jertfă în fața sfântului altar. Dar fie că ne referim la un înțeles, fie la altul, oamenii tuturor timpurilor au trebuit și vor trebui să muncească spre a-și câștiga pâinea, fiindcă după cum în Adam toți oamenii au păcătuit, în același Adam, Dumnezeu a fixat tuturor oamenilor datoria de a munci spre a-și câștiga pâinea. Așa dar, pentru ca omul să-și poată câștiga pâinea el trebuie să muncească. Numai atunci își dă seama omul că — în orice situație s'ar găsi — puterea și țărta lui nu e în el ci în harul lui Dumnezeu și numai atunci rostește din profunzimea inimii sale către Tatăl cel cereșc cuvintele din rugăciunea pe care ne-a dat-o Mântuitorul: Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi. Numai atunci, omule, când ai ajuns în impasul cel mare, în impasul cel greu al existenței tale, numai atunci îți dai seama că tot ceea ce poți, tot ceea ce faci, fiecare cugetare, fiecare act de voință, fiecare pas al tău este mai mult dela Dumnezeu, decât dela tine.

Iar dacă, tu omule, care te găsești în deplinătatea puterilor trupești și

sufletești și ești în stare a munci ori cât de greu pentru pâinea ta, totuși simți nevoia harului cereșc în munca ta și te adresezi Tatălui cereșc prin cuvintele amintite în cine oare își va pune nădejdea copilul nevârșit și orfan, căruia n'are cine-l câștiga pâinea zilnică, ori bolnavul sărac, ținut pe patul suferinței, dacă nu în ajutorul lui Dumnezeu și dela cine își vor cere aceștia pâinea lor cea da toate zilele? Tocmai de aceea și tu, nu ceri pâinea numai pentru tine ci și pentru semenii tăi puțin-cioși ori neputincioși, căci dragostea creștină nu trebuie să caute numai ale sale ci și ale altora.

Citeam cândva într'o carte scrisă de un diplomat care a cutreerat multe țări, că pentru el cea mai mare nenorocire ce-l poate lovi pe un om este să fie bătrân, bolnav și sărac în același timp. Într'adevăr, aceasta poate fi o mare, o foarte mare, ba chiar cea mai grozavă nenorocire, dar cu o singură condiție: Ca acesta să fi pierdut credința în ajutorul lui Dumnezeu, ori chiar să fi pierdut harul și ajutorul lui Dumnezeu. „Nu sunt căile mele ca și căile voastre, nici cugetele mele ca și cugetele voastre“ zice Domnul prin gura prorocului. Fiecaruia îi trimite Domnul — atunci când se roagă cu credință — ajutorul de care are trebuință, fiindcă așa ne-a învățat Mântuitorul: „Cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide“ (Mt. 7, 7). Și plin de această încredere în ajutorul lui Dumnezeu, psalmistul a exclamat: Când Dumnezeu este cu noi, cine va fi împotriva noastră? Amintite cuvinte ale rugăciunii domnești arată fără nicio puțință de a fi răstălmăcite că izvorul hranei trupești stă în ultima analiză tot în dărnicia și bunătatea Tatălui nostru cel cereșc, care știe de ce avem noi trebuință.

Dar dumnezeescul Mântuitor ne-a învățat ca atunci când, cerem pâinea noastră zilnică dela Cerescul Părinte să-l-o cerem numai pe o singură zi: „dă-ne-o nouă astăzi“. Oare care să fie motivul limitării acestui timp astfel? El ne-a arătat și aceasta: „Nu vă îngrijiiți zicând: ce vom mânca? sau: ce vom bea? sau: cu ce ne vom îmbrăca? Că toate acestea păgânii le caută, că știe Tatăl vostru cel cereșc că aveți trebuință de toate acestea. Ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adăuga vouă. Drenți aceea, nu vă îngrijiiți de ziua de mâine, că ziua de mâine, se va îngrijii de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei.“ (Mt. 6, 31-44). Prin aceste cuvinte, Mântuitorul ne arată că strădania noastră pentru bunurile materiale necesare traiului nu trebuie să ne răpească decât atâta din preocupările noastre, cât să nu ne împiedece dela căutarea și câștigarea împărăției și a dreptății lui Dumnezeu.

Dar alături de trebuințele trupesti, omul mai are și trebuințe sufletești, chiar mai importante decât cele din urmă, căci însuși Mântuitorul spune: „Au nu este sufletul mai mare decât haina și trupul decât hrana?” (Mt. 6, 25). Iar dacă Duhul este cel ce face viu, iar trupul nu folosește la nimic (Ioan 6, 63) atunci cum vor putea fi nesocotite tocmai trebuințele sufletești? Căci de aceleași trebuințe vorbește și psalmistul când zice: „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeu, și Duh drept innoiește întru cele dinăuntru ale mele”. Deci cuvintele: pâinea sufletească necesară omului, pâine despre care vorbește și Mântuitorul în musturarea pe care a făcut-o ispititorului în pustie: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu” (Mt. 4, 5).

De sigur, omul este ispitit să creadă că nevoile sufletești pot suferi amânare în împlinirea lor.

Cu toate acestea, realitatea acestor nevoi e de necontestat și experiența fiecăruia o dovedește aceasta. Căci oare cine este omul care să poată afirma că sufletul său nu simte nevoia desăvârșirii? Cine este omul despre care să se poate spune că e om desăvârșit și nu se poate desăvârși mai mult? Oare nu nsetează sufletul nostru după această desăvârșire, oare nu caută el dreptatea, pacea, adevărul, frumosul, binele? Despre această sete după desăvârșire vorbește Mântuitorul când zice: „De insetează cineva, să vină la mine și să bea”. (Ioan, 7, 37). Ori, ce exprimă toate acestea, decât tocmai noile sufletești ale oamenilor?

Dar după cum hrana trupestă este felurită, tot așa este și hrana sufletească; și precum corpului îi sunt necesare anumite substanțe pentru a-și putea menține sănătatea și vigoarea, tot astfel și sufletului îi este necesară o anumită hrană care să-i întărească puterile. Și cea dintâi hrană pentru el este cunoașterea adevărului care-l poate mântui, de aceea evangheliștii și învățătură el trebuie să devină hrana zilnică a fiecărui om. Oricât s'a străduit și se va strădui mintea omenească să găsească o altă hrană pentru suflet, n'o va putea afla, fiindcă numai ceea ce se desprinde din adevărul cel veșnic, — Dumnezeu — poate sătura sufletul în mod deplin. Când sufletului omenesc ce flămânzește după adevăr i se va da cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu, atunci foamea lui va înceta, fiindcă acest cuvânt este viu și lucrător în suflet. Dar cel ce cunoaște cuvântul adevărului nu mai are nevoie de nicio altă hrană?

Mântuitorul Iisus Hristos a spus oamenilor: „Eu sunt pâinea vieții... de va mânca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veac. Și pâinea pe care eu o voi da, este trupul meu”. (Ioan 6, 48-51). Această pâine a vieții o primește fiecare creștin în sfânta euharistie. Ea asigură omului curăția de păcate, cea mai deplină unire cu Hristos și prin aceasta dobândirea vieții veșnice. Sfânta euharistie rămâne deci pentru creștin cea mai desăvârșită hrană sufletească, de aceea fiecare creștin — în timpul marelui post — trebuie să se împărtășească cu trupul și sângele Domnului spre a-și sătura în cel mai deplin mod

nevoile sale sufletești. Iar cel ce va mânca această hrană cu vrednicie, va fi viu în veac. Unora ca aceștia

Sf. Apostol Pavel

li se potrivesc cuvintele apocalipsei: „Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta, nici nu-i va mai dogori

soarele sau vreo arșită, căci Mielul îi va paște și-i va duce la izvoarele apelor vieții”. (Apoc. 7, 16-17).

Acestea le cerem de la Părintele ceresc în rugăciunea Tatăl nostru prin cuvintele: Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi; cerem pâine trupestă și pâine sufletească în același timp, spre a ne îndestula atât nevoile trupesti, cât și cele sufletești care zilnic ne apasă.

Creștinul adevărat însă, la temelja vieții sale trebuie să pună adevărul Scripturii: „Căci suntem făptura lui, zidiți întru Iisus Hristos spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit dinainte, ca să umblăm în ele”. (Ef. 2, 9-10). Și făptura nu trebuie să uite niciodată de făcător.

De aceea, toți creștinii se cade să-și revizuiască conștiințele, să-și recunoască neputințele, să-și îndrepteze gândurile către Părintele ceresc și în mijlocul nevoilor trupesti și sufletești de care suferă, să se roage cu credință astfel: Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi.

Prof. Dr. IOAN ZĂGREAN

Hristos a înviat!

*Hristos a înviat! Din adâncime
De prume vine vestea de lumină.
Și-îndreaptă omul fruntea grea de vină
Spre imnul pogorît din înălțime.*

*E nou pământul: dragostea divină
Spălat-a în sânge miile de crime.
Din drepti în besnă nu mai este nime.
O nouă omenire va să vină*

*Cu inima finic de preamărire.
Hristos a înviat! Din veac în veac
Va răsuna biruitoarea știre.*

*Sus fruntea, frate: boală fără leac,
Tristetea noastră are lecuire
Și semnele de întrebare tac.*

P. S. DORINI

Tot despre reîntregirea Bisericii

Reîntregirea Bisericii românești din Ardeal s'a făcut — este adevărat — într'un timp relativ scurt.

Inceputul a fost, firește, greu și neașteptat, dar absolut necesar, explicabil și sănătos. Evident, că această lucrare încă nu s'a isprăvit. Unii mai stau în cumpănă, sunt stăpâniți de nu știu ce inexplicabilă teamă sau interese și așteaptă înfrigurați, nerăbdători, răscumpărarea unei curioase și jalnice nehotăriri. Așa a fost însă de când e lumea. Ori câteori s'a înfăptuit câte un lucru bun pentru țară și popor s'au găsit și figuri palide sau șterse, sceptici, spectatori ocazionali sau chiar vrășmași ai unei cauze mari și sfinte. De câte nenorociri nu ne-ar fi izbăvit destinul, dacă împrejurări grele pentru existența noastră ne-ar fi aflat uniți în aceeași strămoșească credință și însuflețiți

de același ideal! Dar ceea ce nu pot face uneori oamenii, face puterea lui Dumnezeu, care le covârșește pe toate.

Revenirea Bisericii greco-catolice la sânul cald și primitor al Bisericii mame a fost o lucrare cu adevărat dumnezeiască. Numai Dumnezeu putea face o astfel de minune. Numai El a putut aduce timpuri prielnice și înlesni pe cale pașnică apropierea necondiționată dintre frații Români de aceeași limbă, de același sânge și de aceeași simțire duhovnicească. În toate lucrează degetul nevăzut a lui Dumnezeu. Pe alte căi, în alte vremuri și cu alți oameni, conducătorii sufletești ai ambelor Biserici n'ar fi reușit să se înțeleagă, iar credincioșii n'ar fi izbutit să se contopească într'o singură și adevărată Biserică, deși și unii și alții se rugau neconținut pentru unire, dar pentru o unire

care să nu le schimbe calculele și nici să le stânjenească interesele.

A fost nevoie de o putere mai presus de cât toate judecățile omenești și această putere a fost și este Dumnezeu, care lucrând prin oameni cu judecata limpede, înțelepți, întregi, hotărâți și stăruitori, a biruit o soartă nemilostivă, a rupt pecețile silniciei, înlăturând o rânduială nefirească și dărâmand în același timp zidul de vrășmașie dintre frați, aducând pace între ei și deplină înțelegere. Și dacă bunul Dumnezeu a făcut aceasta, omul credincios care este colaboratorul lui Dumnezeu are datoria să ajute din toate puterile lui la desăvârșirea acestei sfinte și împreună lucrări, spre binele de totdeauna al neamului nostru. Preoților, în special, le revine această frumoasă și apăsătoare sarcină. Ei sunt cei dintâi chemați să sudeze duhovnicește sufletele, să definitiveze și să consolideze pe toate căile permise acest important act din viața noastră românească. De ei atârnă buna înțelegere între credincioși și pașnica lor conviețuire. Toată răspunderea cade numai pe ei. Numai ei pot grăbi și desăvârși această operă de înfrățire sufletească a credincioșilor. Numai ei pot împăca spiritele neluminate sau nelămurite, înlănuși inimile, liniști sufletele și cimentă credința și dragostea între oameni. Cu sfațul lor curat, cu îndemnul lor cinstit și perseverent, cu apelul lor fierbinte, convingător și permanent, ei pot spulbera îndoielile și lipsa de înțelegere care mai dăinuiesc încă în unele suflete reci sau pe unele locuri îndepărtate. Departe de a face din aceasta o pastorație nouă, ei pot călăuzi cu multă înțelepciune și tact, cu mult zel și stăruință pașii credincioșilor pe calea sănătoasă a unei veșnice reîntregiri. Prin aceasta ei se alătură conștient vocii lui Dumnezeu și operei răscumpărătoare a lui Iisus Hristos, care din iubire a venit în lume ca să întemeieze numai o Biserică, pentru toți fiii pământului. El n'a predicat mai multe învățături, ci numai una, pentru toată zidirea, care duce spre o singură împărăție: Împărăția cerurilor. El nu s'a jertfit de mai multe ori, ca să întemeieze mai multe Biserici; n'a venit ca să mântuiască pe unii, iar pe alții să-i piardă. A venit, ce-i drept, întâi către oile cele pierdute ale casei lui Israel; dar s'a dus de îndată și în Samaria, la cei de alt neam, ca să le binevestească și lor Evanghelia mântuirii și să le întărească credința. Dumnezeiasca Sa învățătură a fost una și aceeași pentru toți oamenii, din toate locurile, de toate vârstele,

de toate condițiile sociale și din toate vremurile. El n'a purtat cămașă din bucăți, răscoită, convențională și după „anotimp“, ci una întreagă, simplă, albă, curată și necusută de mână.

Preotul care încă mai face deosebire între oameni, îi separă după criterii pur omenești, îi tratează cu rezerve mintale, privește visător, desorientat și melancolic cum se clatină inimile, cum se întreabă credincioșii, cum se înstreinează turma, cum se risipesc oile, oile sale cuvântătoare, e un preot „caldicel“, slab și de compătimit, e un slujitor rămas în urmă și depășit de oameni și de vremuri. El nu mai trăiește cu un rost bine definit, nu mai muncеște din suflet cu dragoste, pentru suflet, cu râvnă și nici nu mai colaborează cu Iisus Hristos pentru o singură turmă,

cu un singur păstor pentru toți.

Preotul nu trebuie să uite că-i preot. El trebuie să fie convins până în măduva oaselor de chemarea, de rostul și de idealul său. El trebuie să lase la o parte toată grija cea lumească și să colaboreze cât mai activ cu puțință și neîntrerupt cu vremurile, cu Dumnezeu, dela care vin și în spre care se întorc toate.

Cine mai stă pe gânduri și se lasă amăgit, furat sau condus de propriile sale interese e o dovadă în plus că nu înțelege porunca acestor vremuri și nici nu mai lucrează în acest duh de jertfelnicie, de înfrățire obștească și e tot mai departe de creștineasca și dumnezeiasca noastră învățătură, care ne impune să fim una cu toții, întru Hristos Domnul nostru.

Arhim. VARAHIL JITARU

HRISTOS IZVORUL VIEȚII NOASTRE

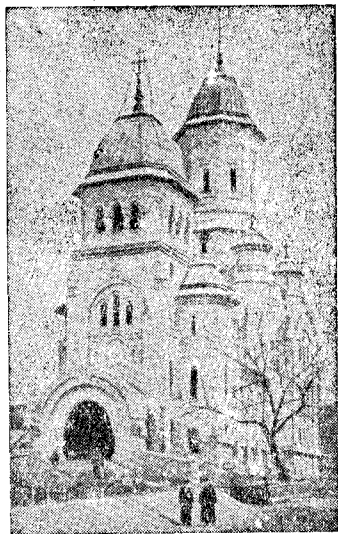
Omul este singura ființă din lume care insetează după ideal. Nu există activitate omenească fără un strop de ideal, fără un strop de poezie. Întreagă viața noastră este o alergare către ideal, spune sf. Apostol Pavel (Evrei 12, 1). Toți ne sbatem să găsim sensul existenței, toți alergăm după fericire, toți suspinăm după mântuire, cum nimerit se exprimă sf. Apostol Pavel. Ceea ce nu se știe, însă, este izvorul și esența adevăratei mântuirii și nici mijloacele eficiente ce ne ajută s'o dobândim. Prea adeseori suntem prezumțioși, dăm credit excesiv sau exclusiv propriilor noastre forțe, nesocotind izvorul acestor forțe, rezervorul lor de alimentare. Ori, detașarea și izolarea puterilor noastre de sursa lor vivificatoare aduce la anemizarea noastră, la o stare de dezzechilibru, la mulțimea de amărăciuni și depresivități, care ne fac viața un chin greu.

Ce avem de făcut, pentru a sesiza adevăratul rost al existenței noastre și a găsi drumul izbăvirii noastre? Ce putem face, pentru a da un aspect mai primăvăratec - cu mult soare - vieții noastre? Spre culme de lumină să ne îndreptăm privirea, pentruca sdroaba noastră să nu fie frosită în scopuri contrare menirii noastre, deci, să nu alergăm după idealuri fluzorice, ci să găsim adevăratul izvor de viața dătător?

Vom încerca să răspundem la aceste întrebări. Pentru noi, creștinii, răspunsul este ușor de găsit. Îl găsim în comoara nestemată de învățătură a Bisericii noastre dreptmăritoare, unde ni se arată că ceea ce dă prospețime vieții noastre și canalizează energia în alvia mântuirii - recte desăvârșirii - este contactul viu și activ cu Creatorul nostru, prin Iisus Hristos, care s'a intrupat cu scopul ca oamenii „să aibă viață și mai multă să aibă“ (Ioan 10, 10). „Întru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu pentru noi că pe Fiul Său Cel Unul născut l-a trimis Dumnezeu în lume ca prin El viață să avem“ (I Ioan 4, 10). Mântuitorul însuși a mărturisit, spunând: „Eu sunt Calea, Adevărul și viața“ (Ioan 14, 6). Mai mult decât atât: pentru a arăta că El este izvorul vieții celei adevărate, s'a asemănat pe Sine cu vița, iar pe noi cu mlădițele, spunând: „Eu sunt vița, voi mlădițele. Cine rămâne întru Mine și Eu intru

el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic“ (Ioan 15, 5). Asemănându-se cu vița, iar pe noi cu mlădițele, Iisus arată în mod plastic necesitatea trăirii noastre în comunione de iubire cu El, pentruca seva Lui dătătoare de viață să se reverse în toate arterele ființei noastre, durând în noi o faptură nouă, scaldată în razele luminii taborice.

Despre relația rodnică dintre Hristos și oameni, vorbește într-o formă expresivă și sf. Apostol Pavel, spun-

nând: „Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare (fiecare) în parte“ (I Cor. 12, 27). „În El, aveți deplină viață“ (Coloseni 11, 10).

Într'adevăr Iisus este o realitate vie, realitatea divino-umană a vieții Sale. Dumnezeu a binevoit ca prin persoana lui Iisus să răsară lumii lumina cunoștinței, iar în condita sa unică, prin caracterul ei imaculat, ne-a dat pilda celei mai sublime vieți spirituale, statornicindu-se viața Lui ca centru de gravitație a ideii și osârdiei noastre omenești.

Iisus și Evanghelia Sa nu este filosofare teoretică, ci putere vie ce involburează conștiințele și transfigurează sufletele, este comunicarea unui suflet către alt suflet, este pătrunderea intimă a lui Dumnezeu în conținutul vieții noastre, o pătrundere asemenea polenului de aur de pe staminele florilor primăverii. Puterea aceasta a lui Hristos ce se revarsă ca un șuvoiu de lumină și

căldură în amfora vieții noastre, sporindu-i energia, este harul divin; în el prisosește iubirea cerului.

Harul divin este element propriu creștinismului, de aceea religia creștină se numește religia harului. „Legea prin Moise s'a dat, iar harul și adevărul prin Iisus Hristos“ (Ioan 1, 17). Harul ce s'a dat prin Iisus Hristos este substanța și pivotul întregii noastre vieți, contribuind la înfăptuirea desăvârșirii noastre morale, scopul de căpătenie al omului.

Se știe că în miezul creștinismului stă ideea de perfecțiune, izvorită din aspirațiile firești ale omului. Firavele puteri umane sunt însă insuficiente pentru a putea potoli această sete metafizică, acest dor de autodepășire, de atingere a gradului maxim de perfecțiune, de aceea e necesar să asociem la ele harul divin. După cum lumina solară ajută viețuitoarelor să se desvolte până la împlinirea arhetipului prescripției speciei, tot așa și harul, adică energia luminoasă ce emană din ființa divino-umană a lui Iisus, stimulează și sporește puterile spirituale din om, ajutându-l să-și potențeze la maximum virtuțile din el. Aceasta-i chemarea și idealul creștinului de a-și valorifica darurile lui naturare - prin împreuna lucrare cu harul divin - mîruindu-le cu untelemlul sfințeniei, pentru a putea face saltul spre veșnicie.

Sf. Macarie cel Mare vorbește despre necesitatea harului pentru viața umană și desăvârșirea ei în felul următor: „Precum peștele nu poate viețui fără apă, sau precum nimeni nu poate umbla fără picioare, nu poate vedea fără ochi, vorbi fără limbă, sau auzi fără urechi, tot astfel fără Domnul Iisus și fără conlucrarea puterii dumnezeiești nu este cu puțință a înțelege tainele atotînțelepciunii dumnezeiești și a fi creștin desăvârșit“.

Evident, deci, că harul divin îndeplinește un rost bine determinat în viața umană; el lucrează atât în beneficiul vieții de aici cât și în beneficiul vieții viitoare. A susține că Iisus a revărsat harul Său în scop exclusiv eshatologic, cu nesocotirea vieții de aici, înseamnă a indentifica creștinismul cu morificarea profesată de spiritiști, teosofi, gnostici ect..., ceea ce ar fi o denaturare a lui. Creștinismul nu este renunțare la viață, nici dezertare dela lupta ce se desfășoară pe arena ei. Creștinismul consideră viața pământească „alergare în stadion, pentru a câștiga cununa biruinței“, după cum se exprimă sf. Apostol Pavel. Viața este un bun dat de Dumnezeu spre a fi trăit în toată plenitudinea drepturilor și resurselor sale; creștinismul este pentru afirmarea vieții, pentru afirmarea frumuseții fizice și morale - de o potrivă - așa că harul care se dă nu se opune bucuriilor vieții de aici, chiar dacă se cere o anumită viață aici, și obiectivul ei ultim este viața de dincolo. Harul se dă cu scopul sporirii vieții, pentru induhovnăcirea ei, pentru trăirea ei sub unghiul sfințitor al eternității.

Dar se pune întrebarea: Ce binefaceri speciale a adus Iisus prin harul Său vieții noastre?

1. **Mântuirea** din cătușele păcatului. „Pe noi ce eram morți prin păcatele noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos - prin har suntem mântuiți“ (Efeseni 2, 5). „Căci sunteți mântuiți din har, prin credință, și aceasta nu e dela voi; este dărnicia lui Dumnezeu“ (Efeseni 2, 8). Dumnezeu ne-a mântuit „prin bătănașterii din nou și prin înnoirea Duhului Sfânt pe care l-a vărsat

peste noi din belșug, prin Iisus Hristos“ (Tit. 3, 5-6).

Lucrarea sfințitoare a harului se continuă și astăzi în Biserica prin Sf. Taine, care sunt opera lui. Orânduirea Sf. Taine corespunde de minune tuturor etapelor vieții, fiind de un real folos pentru induhovnăcirea ei. Cinci dintre ele vin în ajutorul vieții individuale, corespunzând câte unei faze însemnate din dezvoltarea vieții fizice și anume: Botezul-nașterii, Mîrșungerea-creșterii, Euharistia-trebuinței de hrană, Pocăința-reînnoirii morale și Măslul-vîndecării de boale. Celelalte două: Nunta și Preoția ajută perpetuarea și spirituală a vieții, căci una este Bisericii și cealaltă conducătorii.

2. A doua mare binefacere pe pe care ne-a împărțit-o Dumnezeu Mântuitor a fost **precizarea scopului vieții**, lucru de importanță covârșitoare pentru desprinderea noastră din pătenjenșul indolișilor și incertitudinilor.

Budha, înainte de moarte, a fost rugat de învățăceii săi să le dea ultimile învățături. El le-a spus: „Luptați-vă neîncetat“. Învățăceii l-au întrebat însă: „Învățătorule, pentruce să luptăm?“. La această întrebare, Budha a ridicat din umeri, neștiind ce să răspundă. Este adevărat că le spusese el mai înainte că trebuie să lupte pentru Nirvana, dar ce este Nirvana, budhiștii nici astăzi nu sunt lămuriiți.

Cu totul altfel stau lucrurile în creștinism. Aici Iisus precizează scopul omului: **desăvârșirea morală**. „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este“ (Mt. 5, 48). Modelul acestei desăvârșiri este concretizat în inșasi persoana divino-umană a lui Iisus. Cel care va lua ca model pe Iisus, va avea totdeauna în față „lumina lumii, iar cel care îl va urma, nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan, 8, 12), trăind „întru dreptate și sfințenia adevărului“ (Efes. 4, 24). Cu lumina vieții mereu în față, se va sălășlui întru noi împărăția lui Dumnezeu, ca arvună a împărăției ce va să vină, a unirii noastre cu Dumnezeu, care este ținta noastră ultimă.

3. În ansamblul vieții umane, joacă un rol extraordinar **sufletul**. Valorificarea sufletului ca centru energetic o datorăm tot lui Iisus. Pentru răscumpărarea sufletului, Hristos a adus ca jertfă inșasi viața Sa. Sufletul omenesc valorează cât prețul suferințelor lui Iisus. „Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?“ (Marcu 8, 36-37). Iisus arată grijă pentru mântuirea sufletului la tot pasul. Mereu spune că sufletul este mai important decât trupul, mai de preț decât haina sau hrana (Luca 12, 23), e mai de preț chiar decât lumea întreagă. Valoarea sufletului rezultă și din parabolele cu oaia și drahma pierdută, a fiului risipitor ș. a... Îndreptarea sufletească a păcatosului este o adevărată sărbătoare în cer.

Sufletul este izvorul tuturor virtuților, tuturor creațiilor artistice și tuturor lucrurilor intelectuale. În el purtăm chipul lui Dumnezeu, în el se sălășluiesc toate puterile cu ajutorul cărora ne ridicăm până la asemănarea cu Dumnezeu. Sufletul este elementul esențial al ființei noastre, pentrucă el întretine viața, de când „a zidit Domnul Dumnezeu pe om din țărana pământului și a suflat în nările lui suflare de viață și s'a făcut Adam ființă vie“ (Gen. 11, 7).

Pe lângă marele privilegiu ce-l are „ab initio“ de a supraviețui trupului, sufletul a primit prin Iisus

Hristos libertate, fiind eliberat din robia păcatului. Această libertate este condiția celorlalte libertăți. Cel liber de păcat, tare în slobozenia cu care l-a dăruit Hristos (Gal. 5, 1), săvârșește mereu fapte virtuozose și este străin de ideea subjugării altora.

4. În strânsă legătură cu valoarea sufletului este *forța morală* pe care ne-o dă Hristos în lupta aprigă a vieții noastre, este avântul ce-l întrefine în noi pentru a străbate către cetatea de lumină a împărăției lui Dumnezeu.

S'a spus din partea cuiva că viața este o temă pe care Dumnezeu a dat-o omului, la naștere, ca să o lucreze fiecare după chemarea sa. Unul face din ea comedie, altul roman; sunt unii care fac din ea poezie; găsim și de aceia care fac din ea rugăciune, e adevărat că mai puțin. Tema însă trebuie lucrată pentru a fi un *imn religios*. Ori, în acest sens n'o pot lucra decât aceia care au de călăuză pe Hristos, izvorul întregii virtuți; de la El au modelul de viață și încrederea nesdruncinată în victoria binelui, deci un exemplu luminos care însufletește și zidește.

5. Darul peste măsură de mare pe care l-a împărțit și l-a împărțese Hristos vieții omenești, este în problema suferinței.

Viața nu este un drum neted; ea are de trecut obstacole mari; la fiecare pas întâlnește ostiri dușmane și trebuie să ducă război greu cu ele. Nici chiar țelurile cele mai mărunte ale existenței zilnice nu pot fi atinse ușor, necum înaltele idealuri, dintre care cel sublim este împărăția lui Dumnezeu. În lupta vieții noastre cu potrivnicile care ne pricinuesc suferință, ne vine într'ajutor Hristos, făcând din suferință un excelent mijloc de călire a sufletului nostru și de mobilizare a puterilor lui pentru idealuri sublime. Aceasta din urmă este creatoare, fiindcă cel care suferă este în slujba unui scop înalt, fiind stăpânit de iubire. Aceasta-i suferința îndurată de Hristos pe Golgota pentru răscumpărarea neamului omenesc.

Arătându-ne, prin însăși viața Sa, sensul înalt al suferinței izvorite din iubire, Hristos a strecurat în sufletul omenesc tărâna de a o înfrunta cu resemnare atât în cursul vieții cât și în ceasul morții. Apostolul Pavel spune că pentru el viața — chiar și în suferință — este Hristos, iar moartea un câștig (Filipeni 1, 21). „Durerile ceasului de față nu pot să stea în cumpănă cu mărirea care va să se arate pentru noi” (Rom. 8, 18). „Prin multe suferințe ni se cade nouă să intrăm într-o împărăție a lui Dumnezeu” (Fapt. Ap. 14, 22).

6. Bunul suprem pe care l-a dăruit Hristos omenirii este *viața de veci*.

Ce este viața de veci? Este împărăția de dincolo de pragul mormântului, împărăția pe care Hristos ne-a descoperit-o prin intruparea, răstignirea și învierea Sa. Ea este destinată tuturor creștinilor. Toți creștinii, prin sângele Fiului lui Dumnezeu, sunt fiii lui Dumnezeu și moștenitorii vieții veșnice. În comoara aceasta a vieții veșnice se vedește suprema iubire a lui Dumnezeu; El a împărțit-o prin sângele lui Iisus, pe care l-a vărsat din belșug peste noi, „pentruca îndreptându-ne prin harul lui, să ne facem, potrivit nădejzii, moștenitorii vieții celei veșnice” (Tit. 3, 6-7).

Viața veșnică este un câștig, poate fi însă și o pierdere; totul depinde de hărnicia cu care am valorificat

talantii încredințați fiecăruia, de felul cum ne-am arătat prin faptele noastre, vrednici sau nu, de moștenirea făgăduită. Mântuitorul îi spune tânărului bogat să țină poruncile (Mat. 19, 16-19), să țină legea morală și religia cu sfințenie. Aceasta-i regula generată pentru moștenirea vieții și fericirii veșnice. Cel ce vreau să aștepte direcția sigură a vieții, n'au decât să se conformeze acestei reguli.

— Hristos nu este o teorie. El nu e ideal rămas în lumea fanteziei, cum se întâmplă cu idealul filosofilor. Cuvântul a luat trup omenesc, „s'a sălășluit printre noi și am văzut slava lui, slavă ca a unui născut din Tatăl plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14). Hristos este viață. El este centrul și soarele înviorător al vieții omenești. El este „pâinea care s'a pogorit din cer și dă lumii viață” (Ioan 6, 33). El este apa cea vie, care stăpără setea mistuitoare a vieții omenești și se face în om

izvor de apă care curge spre viața veșnică (Ioan 4, 13-14).

Hristos este intruparea idealului moral. Chtamă sufletele spre El, iar acestea îndată ce-L cunosc, se simt atrase de El. Puterea cu care atrage este plenitudinea vieții Sale.

Pentru a nu încerca experiențe sufletești costisitoare, gustând din fântâni amare, înșelătoare, se împune să ne îndreptăm spre fântâna vieții, care este săpată de Hristos în altarul Bisericii noastre. Timpul postului este foarte potrivit în acest scop. Alergând la această fântână cu apă vie, vom birui viforul ispitelor, vom avea lumina vieții celei adevărate, ne vom renaște pentru o viață de liniște, pace și întărire morală.

Doame, Iisuse Hristoase, izvorul vieții celei adevărate, Tu ai cuvintele vieții veșnice, la Tine alergăm și Te chemăm pentru întărirea și izbăvirea vieții noastre.

ION BUNEA

Martorii Învierii

Zorile celei dintâi zile a săptămânii își picurau liniștea peste blândețea țării ale Țării Sfinte, când din ceata ucenicilor Răstignitului de Vineri, doi se despărțiră, spre a merge într-o cetate învecinată, ce se chema Emaus.

Aceștia păraseau orașul ce „ucidea pe proroci cu pietrii”, îndreptându-se spre satul, unde mai domnea feciorelnica curăție și odihnitoarea viață patriarhală.

Un soare primăvăratec mângăind cu razele sale calde pământul, iar cei doi mergeau tăcuți, stăpâniți de o chinuitoare desbinare a cugetului și nedumerire a inimii. Prin mintea fiecăruia să perindau clipe din viața Înviătorului drag, a cărui bunătate și blândețe le întărise în suflet credința, că El e Mesia cel mult așteptat, dar nu pricepeau adâncă Lui smerenie, patimile, răstignirea Sa, și mai ales moartea.

De ce nu chemase cele douăsprezece legheoane de îngeri? E drept, că de multe ori îl auzise amintind, că „Fiul omului trebuia să pătimească și a treia zi să învieze”, dar atunci toate acestea nu le luaseră în seamă, acum însă, după cele spuse de Maria și de ceilalți ce fuseseră la mormânt de dimineață, toate cele prezise, se împliniseră.

În sfârșit, tăcerea se rupse și cei doi începură cu aprindere să vorbească de cele întâmplate, când un strein — ce, de mult le urmărise gândurile par'că — apropiindu-se și mergând împreună cu ei, îi întrebă: „Ce sunt cuvintele acestea ce vorbiți pe cale, și de ce sunteți triști?”

Par'că din Ierusalim vii și tu, cum n'ai auzit ce s'a întâmplat acolo, în zilele acestea, îi impută unul al cărui nume era Cleopa.

Care? întrebă streinul, se pare, cu mirare.

Cele despre Iisus Nazarineanul, care era proroc, puternic în faptă și cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul, pe care arhierii și căpeteniile noastre, l-a osândit la moarte prin răstignire. Iar noi nădăj-

duiam că El este cel ce va să izbăvească pe Israel, și iată, astăzi suntem a treia zi de când s'au petrecut acestea.

Ba niște femei dintr'ale noastre, care au fost de dimineață la mormânt, ne-au spăimântat spunând că aflând mormântul gol, și, vedenie de înger au văzut, care ie-a spus că a înviat Domnul.

Au alergat și doi bărbați dintre noi, care au aflat așa cum au spus femeile, dar pe Iisus nu l-au văzut.

— O nepricepuților și zăbavniciu cu inima — răspunse atunci streinul, cu glas de părintească muștrare — de ce uitați toate cele spuse de proroci și mărturisite de scripturi! Nu trebuia oare, ca Hristos să pătimească acestea și să intre într-o mormântărie Sa? Și începând dela Moise și dela toți prorocii, le tâlcuia lor scripturile”. (Luca 24, 13-35).

Sufletele celor doi ucenici, până într'atât au fost răpite de frumusețea cuvintelor minunatului Strein, încât abea după aceea încetă, băgară de seamă, că vremea trecuse și ziua era înspre seară.

Soarele se lăsa încet, apunând dincolo de Lida în mare. Departe, dinspre pustiul, luna răsărea îmbrăcând cu razele sale firea, într-o hlamidă argintie, când cei trei se apropiiau de Emaus. Un vântișor alunga zăduful zilei, sbicind frunțile asudate ale drumetilor, iar Streinul voia să plece mai departe. Dar cei doi nu-l lăsară, zicându-i „rămâi cu noi”.

Această rugăciune scurtă, dar plină de cutremurătoare dragoste și nevinovăție, înmuie inima Streinului.

Fură găzduiți într-o casă. Un opaș jum-gând împrăștiu cu lumina lui slabă, întunerecul din odaie, umplând usherele cu umbre misterioase. La masă, Streinul întinzând mâna, luând pâinea și binecuvântându-o le-o dădu s'o mănânce. Ochii lor atunci se deschiseră și în căldătorul strein recunoscură pe Iisus Mântuitorul. Dar aceasta a fost o străfulgerare de lumină doar, căci n'pucă nici să-I zică ceva și se făcu nevăzut din ochii lor.

El a fost! — abia putu să îngâne unul. Vai, cum nu a fost inima noastră arzând pe cale, se văita altul.

Lumina ce a strălucit în jurul Domnului, dintr'odată împrăștiase negura din mintea și sufletul ucenicilor, și în zarea acestei lumini, toată taina pătimirii Sale se deslegase.

Cuvinte de mult uitate, învățături sfinte și minuni luminate, ce altădată nu le pricepeuse rostul, în lumina învierii, primea sens și viață. În aceasta lumină îi vor recunoaște de acum, toate neamurile dumnezeirea. Aceasta lumină va fi soarele Evangheliei, piatra de temelie a creștinismului și izvor, din care adăpându-se muritorii de rând, vor deveni eroi, mucenici și sfinți.

Aceasta lumină topește din orice suflet, frica morții și reazămă pe fruntea omenirii nevestețită cunună, a nemuririi. De acum și până în veac, omenirea ce rătăcea fără scop și fără idealuri, în lumina învierii lui Hristos își va ghici țelul, iar dorul ființei ce suspina cu suspinuri negrâte, aici se va ostoi.

Învățătura lui Hristos, singura care e încununată de înviere, ca o veșnică primăvară, neîncetat va renaște în plelea de bucurie și viață, sufletele celor ce vor pași cu dragoste și bărbăție pe urmele Înviatului.

E adevărat că drumul spre aceasta lumină, trece prin umbra Golgotei și Ghetsimanilor, dar cu cât e mai adânc întunerecul drumului, cu atât sunt mai dulci și mai frumoase, zorile din dimineața învierii. De aceea, Ceta ce cu moartea pe moarte a călcat, tuturor celor ce vreau să-l urmeze spre zările senine ale vecinicieii, tuturor celor dornici de adevăr și viață, le zice: „cel ce vrea să vină după mine, să-și ia crucea”... Dar în lumina învierii, crucea nu mai e semnul de ocară a morții, ci e steag sfânt care a adus biruința vieții asupra morții. E jertfelnic dumnezeiesc, pe care se purifică idealurile omenești.

În clipa de cânt și bucurie a învierii, crucea s'a făcut pom sfânt, dădător de răcorire și dulceată, sufletului omenesc. Hristos veșnic, scris și pecelluit cu sângele Fiului lui Dumnezeu, prin care fiii lui Adam iarăși s'au făcut cetățenii raiului.

Spre a întări aceste adevăruri, s'a descoperit Domnul și la cei ce porniseră spre Emaus, unde nu s'a arătat numai la unul, pentru că „în gura a două trei mărturii stă tot adevărul”. Nu numai la Maria din Magdala, care ar putea fi învinuită de slabă la minte. Nu numai la ucenicii săi, care cu mintea învolburată de frica și cu inima aprinsă de dorul Înviătorului, ar fi putut fi învinuiți, că li-s'a nălucit. Ci dânilor, curajiosului țaran Cleopa și doctorului Luca. Dar nici acestora, nu s'a arătat îmbrăcat în slavă întâi, ci strein și necunoscut, împreună călător, ca să se convingă de ființa lui reală.

— Să ne scribam și să mergem, rup tăcerea cei doi, în sfârșit. Să mergem și să vestim celor unsprezece și umil întregi, că au văzut pe Domnul, care e viu.

Și sculându-se într'acel ceas, nefinând seamă nici de timpul înaintat și nici de frigul de afară, ci cu înfocare alergau spre Ierusalimul părăsit, spre a împărtăși întunerecul de acolo, cu luminatul adevăr ce-l afliase în cale spre Emaus.

Protos. IUSTINIAN CHIRA

Hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

— Comunicatul Patriarhiei Române —

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s'a întrunit în sesiune ordinară anul acesta pentru sărbătorirea a 25 de ani dela înființarea Patriarhiei Române și pentru rezolvarea chestiunilor bisericesti curente. Lucrările s'au desfășurat sub președinția I. P. S. Patriarh Iustinian, prezenți fiind toți Mitropolitii și Episcopii ortodocși din țară.

Cu acest prilej s'a subliniat faptul că deși înființată acum un sfert de veac, Patriarhia Română a fost sistematic împiedecată de trecutele regimuri politice să intre în deplinătatea prerogativelor sale canonice. Astfel în slujba unor interese străine de poporul nostru și — îndeosebi — în slujba intereselor Vaticanului, cărmuitorii din trecut ai țării au îngăduit Bisericii Ortodoxe Române să aibă numai simbolice, o patriarhie formală, fără viață, fără autoritate, fără independență deplină în conducerea treburilor bisericesti. Membrii Sfântului Sinod au fost unanimi în a recunoaște că abia acum când poporul român a îndepărtat monarhia și păturile conducătoare din trecut și a statornicit o nouă așezare a Statului, pe principiul libertății și al egalei îndreptățiri la bunurile materiale și morale ale vieții pentru toți cei ce muncesc, abia în aceste zile Biserica Ortodoxă Română s'a văzut eliberată de orice amestec străin și de ingerințe politice în conducerea treburilor sale, iar Patriarhia Română a devenit o realitate vie și activă, conducând biserica după dogmele și canoanele ei.

Totodată Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a amintit și pe cei care — dealungul veacurilor — s'au jertfit pentru binele poporului român și pentru apărarea credinței lor străbune, hotărând canonicarea lor după judecata cea fără de greșală a pietății poporului, care de mult i-a socotit vrednici de cinstitie, între acești martiri ai ortodoxiei românești se numără preoți și credincioși din Ardeal, căzuți sub fierul necrutător al prigonirilor Papei în veacul al XVIII-lea, cum au fost: Sofronie din Cioara, Nicolae Oprea, Moise Macinic, Ioan din Galeș și alții. Pe aceștia și pe mulți alți mucenici ai credinței strămoșești, Sfântul Sinod i-a trecut în rândurile celor sfințiți prin viața și jertfa lor.

Tot cu acest prilej, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat în cercetare și cazul fostului Mitropolit Visarion Pufu, care a părăsit țara fără nicio autorizație sau încuviințare din partea Sfântului Sinod, și care a participat și participă la acțiuni dușmănoase Statului și poporului român.

Potrivit lămuririlor date de cel mai vârstnic membru al Sfântului Sinod, fostul mitropolit Visarion Pufu a fost tot timpul un dușman al Bisericii Ortodoxe, un agent al Vaticanului, strecurat cu abilitate în rândurile ierarhilor ortodocși și susținut în permanență de cercurile reacționare, aflate în slujba imperialismului străin.

Visarion Pufu și-a lepădat deseori masca făcătoare de ierarh ortodox și a apărut în adevărata lui înfățișare de trădător al credinței străbune a poporului român. Încă de acum 25 de ani el s'a arătat un dușman de moarte al înființării Patriarhiei Române și al consolidării autocefalei Bisericii Ortodoxe Române.

Ascultând de ordinele stăpânilor săi, episcopul Visarion Pufu a publicat sub semnătura proprie în gazeta „Unirea”, organ al Mitropoliei greco-cotolice din Blaj (Nr. 25 din 1925) un lung memoriu plin de atacuri la adresa Bisericii Ortodoxe. Chiar în titlul memoriului, episcopul Visarion Pufu, spunea: „Creșterea Patriarhiei Române nu este cu nimic justificată” și „Singura Patriarhie bine întemeiată este aceea a Romei papale”. Iar în cuprinsul declară: „O singură Patriarhie în întreaga lume creștină intrunește astăzi toate condițiile pentru a exista și aceea este Patriarhia Romei”. („Unirea”, anul 1925 Nr. 25, pag. 1 col. 2). Așa se cade oare să vorbească un om care se pretinde creștin ortodox și ierarh după rânduiala Bisericii strămoșești? Desigur că nu. Astfel de cuvinte zugrăvesc în realitate un suflet pustiu, înstreinat de credința cea adevărată și de patrie, un trădător în inima și cugetul său. Arătându-și toată ura și tot disprețul lui de slugă a papalității, față de ortodoxie, „Episcopul” Visarion Pufu spunea în același articol, batjocorind Biserica poporului nostru: „Nu trebuie să înmulțim titlurile veștede de patriarh ca acelea din mult divizata biserică a Răsăritului”. (Idem pag. 2-a, col. 1). Pentru minte trădătoare ca aceea a lui Visarion Pufu, autocefalia și mândria națională înseamnă divizare și prilej de titluri veștede, pentru că e veșted e sufletul de trădător. Lui îi plăceau din Biserica Ortodoxă numai veniturile și viața de prinț, pe care știa să și le asigure larg prin influențe monarhice și papistăsești. Încă de acum un sfert de veac, deseori dealungul anilor, Visarion Pufu s'a arătat singur ca un alt Iuda, gata să-și vândă pe arginți sunători Biserica în care era arhieru. Sfântul Sinod

a fost împiedecat de amestecul neîngăduit al monarhiei și regimurilor trecute, manevrate din umbră de agenții Papei, să îndepărteze din sânul Bisericii pe acest trădător al credinței strămoșești. Astăzi, Sfântul Sinod, forul suprem de conducere al Bisericii Ortodoxe Române, a putut în deplină libertate să hotărască pedeapsa acestui vânzător al Bisericii lui Hristos. Deaceia, Comisiunea canonică juridică, prezidată de I. P. S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, a propus, iar Sfântul Sinod, prezidat de Înalt Prea Sfințitul Patriarh Iustinian, s'a transformat în instanță de judecată și a hotărât, cu unanimitate de voturi, următoarele:

1. Sfântul Sinod, pe baza canoanelor 84 apostolice și 18 al Sinodului IV Ecumenic, aplică Mitropolitului Visarion Pufu, pedeapsa caterisirii.
2. Prin aceasta, el este desbrăcat de demnitatea de Mitropolit și arhieru, coborând în rândul mirenilor, iar acțiunile lui peste hotare sunt considerate nule și neavenite.

Această hotărâre a Sfântului Sinod prezintă tuturor creștinilor ortodocși din lume, în adevărata lor lumină, uneltirile trădătorului de credință și de patrie, Visarion Pufu, și lămuirește prezența lui de astăzi în slujba imperialismului anglo-american, ca și prezența lui de ieri în rândurile mercenarilor imperialismului hitlerist. În realitate, fostul Mitropolit Visarion Pufu nu a fost și nu este decât un agent al papalității, care a slujit și slujește pentru arginți pe orice aliat sau stăpân al Vaticanului.

Deaceia, Sfântul Sinod atrage luarea aminte creștinilor ortodocși din întreaga lume să nu se lase ispitiți de uneltirile lui Visarion Pufu și să nu dea nicio ascultare îndemnilor la rățacire pe care le face acest vânzător al dreptei credințe. Să se ferească a-l urma pe trădător, fiindcă alungarea lui Visarion Pufu din rândurile arhierilor ortodocși nu este decât alungarea lui Iuda dintre apostolii lui Hristos.

Despre Sfânta Scriptură

Toate religiile organizate au căruțile lor sfinte pe cari adepții le socotesc inspirate de Dumnezeu și deci normative pentru credință și viață.

Creștinismul, ca religie, între alte religii, posedă o carte excepțională, numită „Biblia”, sau „Carte”, sau „Sfânta Scriptură”. Nici o carte din lume n'a fost atât de mult discutată și disecată de adversari, dar nici atât de mult iubită și cinstită de adepți ca și Sf. Scriptură, cartea sfântă a creștinilor. Toate cărțile mai însemnate au avut o epocă de glorie, de actualitate, apoi una de învechire și desuetitudine. Singură Sfânta Scriptură a rămas și rămâne în vece în cinstitie și actualitate.

Nici o carte nu se poate compara cu Sf. Scriptură. Nici o carte n'o poate egala nici ca formă exterioră, dar mai ales ca conținut. Așa se explică faptul că este unica scriere care s'a tradus în 1000 de limbi și se citește de sute de milioane.

Cartea Sfântă a creștinismului este o comoară nepuizabilă de înțelepciune dumnezeiască turnată în limbaj omenesc. Ea poate fi pricepută de omul cel mai simplu, dar dă de gândit celui mai ager înțelegător.

Ea este celtă cu pasiune și cu folos sufletesc de toate neamurile

pământului, dela eschimosul trudit, până la negrul african.

„Sfânta Scriptură este măreață prin simplitatea fără pereche a stilului, prin prețioasa însemnătate a istorisirilor ei, prin prudența și adevărata gândurilor ei, prin puterea și varietatea graiului ei, și prin bogăția și frumusețea poeziei ei” — zice I. Mihălcescu, (Bis. ort. Nr. 7, 1924).

Cartea sfântă vorbește de lumea veșnicilor idealuri, ca de ceva obișnuit și cunoscut tuturor și exprimă cele mai adânci gânduri și mai largi vederi cu o siguranță și simplitate atât de mare, ca și cum ar fi vorba de cele mai elementare adevăruri.

Sf. Scriptură este izvor de apă vie, ce alină setea sufletului omului după divinitate. În ea omul găsește îndreptar de credință și de viață, înălțare și alinare, căci ea este inspirată de Dumnezeu, după cum se exprimă sf. Apostol Pavel. (II Tim. 3, 16).

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu, și de folos spre învățatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea care duce la drep-

tare, astfel ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit (și) pregătit pentru orice lucru bun”.

Sf. Scriptură este Cuvântul lui Dumnezeu, este glasul lui Dumnezeu către oameni, glasul de chemare a lui Dumnezeu către fiii Săi cei răscălați. Sf. Scriptură este Cuvântul lui Dumnezeu, care cheamă pe toți din toate timpurile și din toate locurile, la Praznicul cel mare al Mântuitorului.

Multe cuvinte elogioase am putea rosti despre Sf. Scriptură, căci mulți oameni au grăit cu admirație despre ea, dar nimeni nu s'a preocupat, sau cel puțin n'a dat expresie preocupării, așa ca sf. Ioan Gurădeaur.

Socotesc că este bine și de folos să cităm aici cuvintele sf. Ioan Gurădeaur, care, o viață întreagă a celtit și a explicat Sf. Scriptură, în mod atât de frumos, că ascultătorii răpiți de cuvântul său aplaudau chiar în Biserică.

Sf. Scriptură aduce aminte oamenilor adevărurile necesare pentru mântuirea lor. (Omilia IV-a II Tesal. Migne P. G. 52, col. 488).

Toate cele scrise în Sf. Scriptură sunt scrise sub înrăurirea Sf. Duh, nu numai ca să ia cunoștință oamenii de ele, ci să se conducă la mântuire (Migne P. G. 53, c. 65. Omil. VII, Facere).

Toate cele cuprinse în Sf. Scriptură sunt cuvintele lui Dumnezeu rostite prin gura profetilor. Gurile profetilor sunt gura lui Dumnezeu. (Comentar la Isaia. Migne P. G. 56, col. 100).

Dacă Sf. Scriptură nu este lucru omenesc, ci este scrisă sub inspirație divină, urmează ca această inspirație să aibă consecințe și anume:

1. Tot ce se află în Sf. Scriptură este adevărat. (Calafia, cu toată nevrednicia lui a profetit, căci nu dela sine, ci sub influența Sf. Duh a grăit. Ioan 18, 15. Coment. Ioan Omilia 65. Migne P. G. 59, 361).

2. Nu există contradicții, ci numai complectări și variante.

3. În puține cuvinte ale Sf. Scripturii se află o mulțime de idei.

4. În Sf. Scriptură nu se află nimic inutil și nimic fără rost.

Învățătura despre Sf. Scriptură, a sf. Ioan Gurădeaur, a rămas neșchimbată timp de aproape 16 veacuri. Deși era ucenic și dascăl al școlii din Antiohia, Ioan Gurădeaur, interpretează Sf. Scriptură, nu numai după sensul literal, ci și după sensul (figurat) alegoric, ba chiar admite un sens tipic, pentru unele lucruri biblice. Așa de ex.: sens tipic, adică un simbol profetic este intrarea Mântuitorului în Ierusalim călare pe măzul asinelor celor de sub jug. (Mt. 21, 5. Mc. 11, 4. Lc. 19, 33).

Deslegarea măzului asinei, însemnează deslegarea și mărirea, prin Iisus Hristos, a celor smeriți. (Școala din Antiohia, explica Sf. Scriptură numai după sensul ei literal, în contrast cu Școala din Alexandria, care considera numai sensul alegoric. (Sub influența lui Filo, care voia să împace Biblia cu Filosofia).

De aici au luat naștere controversele, rivalitățile dintre cele două școli, cari din nefericire au dus la erezi).

Sf. Ioan Gurădeaur se ocupă și cu extensiunea inspirației divine. El susține că toată Sf. Scriptură este inspirată, dar nu este dictată, ci autorul sfânt și-a păstrat personalitatea și chestiunile de amănunt au păstrat timbrul originalității autorului sfânt. (Inspirația însemnează: Înrăurirea Duhului Sfânt asupra autorului sfânt, constând din 3 momente: 1. Indemnul de a scrie, 2. Comunicarea de adevăruri divine pe cari nu le-ar fi putut cunoaște cu pute-

rile sale naturale, 3. Ferirea de greșeli în timpul scrierii. Deci Sf. Duh, nu nimicește personalitatea autorului, prefăcând-o într'un instrument inconștient, ci îl întărește puterile sufletești.

Fierul, sub influența focului, rămâne tot fier, dar primește însușirile focului).

Așa se explică existența varianțelor și a contradicțiilor aparente din Sf. Scriptură.

Cuprinsul Sf. Scripturi:

În esență Sf. Scriptură cuprinde istoria mântuirii neamului omenesc. Mântuirea, nu s'a săvârșit deodată, într'un moment, ci a fost pregătită timp de mii de ani, realizându-se la „plinirea vremii“.

Dela căderea protopărinților, până la Mântuirea efectuată prin Domnul nostru Iisus Hristos, omenirea trebuia să fie pregătită pentru a-L primi și a-L înțelege pe Mântuitorul lumii.

Omenirea trebuia să simtă grozăvia păcătoșeniei și incapacitatea ei de a se mântui singură, fără ajutorul lui Dumnezeu. Omenirea trebuia să învețe din suferința proprie necesitatea unui Mântuitor pe care avea să-L trimită Dumnezeu după sfatul Său cel veșnic.

În decurs de mii de ani Dumnezeu trimite profeții Săi, ca să rennoască făgăduința dată protopărinților, de a mântui pe omul căzut din cauza neascultării. Cărțile Sf. Scripturi, apar deci pe rând, nu deodată, ci așa cum Dumnezeu comunică oamenilor pe rând adevăruri, privind mântuirea.

Nu putem vorbi deci despre cuprinsul fiecărei cărți a Sf. Scripturi. Timpul este prea scurt. Vom vorbi numai de sensul general al T. V. și al T. Nou.

Testamentul Vechiu cuprinde: Legea, profeții și aghiografele (scrierile sfinte).

Privită în general, Sf. Scriptură a T. V. este pedagog spre Hristos (Gal. 3, 44), nu cum zice sf. Clement Alexandrinul, „pedagog spre mântuire“ (0^e *παιδαγωγος εἰς σωτηρίαν*) (Migne P. G. VIII, col. 314).

Testamentul Vechiu nu este o simplă istorie a poporului evreu, ci este cea dintâi descoperire a lui Dumnezeu făcută lumii, care trebuia să schimbe călea pe care merge. Viața poporului evreu este numai cadrul pământesc pe care se desfășoară istoria religiei monoteiste. Viața poporului evreu este brazda în care Dumnezeu și-a pus răsădul Său. Însemnătatea poporului evreu nu stă în istoria lui, ci în credința lui, în religia lui, ca popor ales pentru o misiune universală.

Istoriile trebuie privite nu mai din acest punct de vedere. Poporul ales avea misiunea de a pregăti omenirea întreagă pentru mântuire. (Facere 12, 3).

Testamentul Vechiu în fiecare pagină arată și convinge că există un Dumnezeu, ființă spirituală, atotputernică, desăvârșită. Dumnezeu a creat lumea și o conduce spre un scop final care este fericirea omului și preamărirea lui Dumnezeu.

Personajele din Testamentul Vechiu, sunt remarcate numai în raportul cu Dumnezeu.

„Și se vor binecuvânta întru tine toate neamurile pământului“.

Faptele mărețe sau greșelile mari ale lui Iosua, David sau Solomon sunt evidențiate numai spre a se vedea în ele înțelegerea, dreptatea, răsplătirea, puterea și voia lui Dumnezeu.

Testamentul Vechiu descoperă în mod treptat, cu prudență ideea despre un Dumnezeu, în trei ipostazuri.

Legea morală, a Testamentului Vechiu este mult superioară tuturor

legilor morale ale altor neamuri contemporane Evreilor, dar ea va fi înălțată și perfecționată de Mântuitorul.

Cultul T. V. are caracter simbolic și tipic. Cu alte cuvinte exprimă adevăruri religioase înalte care vor veni, și prefigurează fapte din opera de mântuire.

Sacrificiile T. V. care se par groaznice și absurde, prin mulțimea și cruzimea lor, aveau un caracter simbolic foarte important.

Dacă plata păcatului este moartea, iar omul din T. V. este rob al păcatului, înseamnă că el poate fi ucis și trebuie să fie ucis pentru oricare faptă păcătoasă. Dumnezeu, în nemărginita lui iubire, nu vrea moartea păcătosului, ci vrea îndreptarea lui, de aceea îi dă posibilitatea ca să fie viu, substituindu-l cu un animal. Omul păcătos pune mâinile pe capul unui junc sau a unei turturele și animalul este înjunghiat în locul omului, sângele fiind vărsat la picioarele lui Iahvê.

Ce s'gduire de conștiință trebuia să-l înlătuască pe omul T. V. în momentul când animalul murea înjunghiat pentru păcatul lui? Dacă ne gândim la religiozitatea și frica de Dumnezeu a Evreilor, înțelegem, ce proces de conștiință însemna păcatul pentru orice evreu. Sacrificiul întreținea conștiința păcătoșeniei, pentru că omul să doască mai mult pe Mântuitorul, care să-l deslege din cătușele păcatului și a morții. Prin sacrificiul omul T. V. nu se mântuia, ci era „îndreptat în fața legii“, dar conștiința lui era sguđuită de privelișta morții și a neputinței de a se izbăvi. Moartea a stăpânit dela Adam la Hristos. (Rom. 5, 14).

Iată dar caracterul simbolic al sacrificiilor Testamentului Vechiu. Unele fapte și persoane din T. V. au caracter tipic, adică (simboale profetice) prefigurau faptele și însăși persoana Mântuitorului.

Mielul pascal, prefigura jertfa pe Golgota a Mântuitorului. După cum sângele mielului a mântuit pe Evrei dela moartea trupească, așa sângele Mântuitorului (care este Mielul lui Dumnezeu) (ne) mântuiește de moartea sufletească.

Șarpele de aramă, prefigura Cruccea Domnului, mana din pustiie prefigura pâinea ce s'a pogorât din cer adică sf. Euharistie. Isac prefigura

jertfa Mântuitorului, iar Melchisedec (Facere 14) preoția Mântuitorului.

Melchisedec, împărat al dreptății, arhieru și împărat în Salem, cetea păcii, îl întâmpină pe Avraam cu pâine și vin și îl binecuvintează. Nimeni nu știe despre începutul domniei sale, nici despre genealogia lui, și nimeni nu știe de sfârșitul lui. Melchisedec este prefigurarea cea mai clară a preoției Mântuitorului.

Iată dar caracterul tipic al Testamentului Vechiu.

Poporul evreu și prin el lumea întreagă trebuia să asculte pe Dumnezeu și să se pregătească pentru primirea Mântuitorului. Dacă la „plinirea vremii“ ai săi nu l-au cunoscut pe Mântuitorul, se datorește pervertirii de către oameni a ideii despre Mesia, precum și uciderii spiritului T. V. prin formalismul sec. Mântuitorul a osândit pe cărturari și farisei pentru această vină.

Cuvântarea dela Matei cap. 23., este un adevărat rechizitoriu.

Testamentul Vechi rămâne pentru creștinism, carte sfântă și dreaptă și bună (Rom. 7, 12), necesară pentru o mai bună lămurire a Testamentului Nou și pentru întărirea credinței în Iisus Hristos, în care s'au împlinit legea și profeții.

(Va urma)

Prof. D. BODEA

Informațiuni

BISERICESTI

Sf. Sinod a ales pe P. C. Sa Arhimandritul Teoctist Arăpaș, fost vicar al Mitropoliei Moldovei, ca vicar al Sf. Patriarhii și a aprobat ridicarea P. C. Sale la treapta arhieriei, sub denumirea de Botoșaneanu.

Hirotonirea întru Arhieru a fost săvârșită de I. P. S. Patriarh Iustinian, I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei și P. S. Chesarie, Episcopul Dunării de jos.

Profesorii dela Institutul Teologic din București au fost cinstiți cu rangurile bisericesti de iconomi-stavrofori, protodiaconi-stavrofori, sachelari și protodiaconi.

S'a înființat un vicariat al rutenilor ortodocși din R. P. R. cu sediul la Sighet și sub jurisdicția directă a Patriarhiei Ortodoxe Române.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2038/1950.

Circulară

Onor. Minister al Cultelor, Dir. Contabilității cu adresa Nr. 9493/1950, dispune următoarele:

„Copie“: În conformitate cu instrucțiunile Ministerului de Finanțe pentru contabilizarea bunurilor de inventar (mijloace de bază), materialelor, veniturilor și cheltuielilor la instituțiile bugetare care aplică sistemul de contabilizare în partidă simplă, avem onoare a vă trimite instrucțiunile de mai jos, ținându-se seamă că instrucțiunile de mai jos sunt obligatorii pentru: protopopiate, parohii, mănăstiri și schituri.

I. Evidența mijloacelor de bază și a Materialelor.

Instituțiile bugetare sunt obligate să înregistreze toate bunurile și materialele în momentul intrării sau ieșirii lor în evidențele ce se arată mai jos:

1. Pentru bunuri (mijloace de bază) Registoru inventar jurnal.

În registorul inventar jurnal se vor înregistra în ordine cronologică toate intrările și ieșirile de bunuri de inventar.

În acest registor se vor înscrice materialele de consumații sau desținate transformării, obiectele de mică valoare sau de scurtă durată.

2. Pentru materiale - înregistrarea materialelor de consumație și a celor desținate transformării, a obiectelor de mică valoare sau de scurtă durată, animalelor de experiență, de îngurăș și țineru, precum și a produselor, se vor face în registorul materiale, în care scop se va deschide câte o partidă pentru fiecare produs sau material în parte. Acest registor se va ține atât pentru cantități, cât și valori (Anexa Nr. 2).

3. Documente necesare mișcării bunurilor de inventar și materiale.

Intrările și ieșirile de bunuri de inventar și de materiale se înregistrează numai pe bază de acte și documente justificative.

Aceste documente sunt:

Recipisa de primire, care se eliberează pentru materialele și bunurile ce intră în instituții din afară.

Bonul de materiale, care se folosește pentru toate materialele și bunurile ce ies din magazie.

Procesul verbal de predare-preluare, care se folosește pentru bunurile de inventar ce ies dela o instituție, servind ca document de ieșire.

Procesul verbal de lichidare a mijloacelor de bază, se folosește pentru consemnarea rezultatului lichidării bunurilor din inventar devenite inutilizabile, care se scot din uz, în conformitate cu „Instrucțiunile Nr. 64745/1949, a Ministerului de Finanțe.“

Toate bunurile și materialele vor fi date în seama unui gestionar, care să răspundă de conservarea și administrarea lor.

Pentru obiectele de inventar se vor întocmi inventare de cameră, afișându-se în fiecare încăpere, conform modelului dat în instrucțiunile Nr. 69720 din 15 Septembrie 1949, al Ministerului de Finanțe.

La schimbarea fiecărui gestionar, se vor confrunta fișele ce trebuie să se afle asupra gestionarului cu obiectele de pe teren, stabilindu-se lipsurile, plusurile sau degradări, făcându-se forme pentru imputarea în caz de vinovăție și de înscrierea plusurilor în registre.

Fiecare unitate bugetară va întocmi la sfârșitul anului un cont de gestiune al inventarului, pe subclase și categorii de bunuri, arătând soldul inițial și soldul final. La fel se va întocmi anual un cont de gestiune pentru materiale.

Din încredințarea P. S. Episcop S. Truția vicar

Prot. Pavel Șendrea Șeful Serviciului.

Nr. 2374/1950.

Circulară

Atragem din bună vreme atenția Cucerniceii Preoțimi asupra demersurilor ce au de făcut cu privire la primirea combustibilului pentru iarnă și anume:

1. Parohiile vor face declarații despre necesarul de combustibil, separat pentru oficiul parohial, separat pentru biserică și separat pentru consumul lor propriu (deci 3 declarații).

2. Aceste declarații vizate de Comitetul Provizor de plasă, Secția Comercială, vor fi centralizate la Episcopie până la 1 Mai 1950.

Episcopia avându-le centralizate le va înainta, prin Ministerul Cultelor, Comisiei de Stat a planificării pentru a planifica pentru fiecare parohie combustibilul necesar.

Declarațiile, tip se găsesc la Serviciul Comercial al Comitetelor Provizorii de plasă.

Cluj, la 5 Aprilie 1950.

Din încredințarea P. S. Episcop Prof. S. Truția vicar

Șeful Serviciului Prof. P. Șendrea

Nr. 2260/1950.

Comunicat

Invățătorul pensionar Preotul Ioan Moldovan, nefăcând parte din clerul Eparhiei, nu poate săvârși nici un serviciu preoțesc.

Cluj, la 1 Aprilie 1950.

Consiliul Eparhial

Redactor responsabil:
Preotul OLIMPIU T. BUCIN

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj